

රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය

පශ්චාද් උපාධි අධ්‍යයන පීඨය

ව්‍යාපාර කළමනාකරණපති උපාධි පාඨමාලාව - පළමු සමාසික

අවසාන පරීක්ෂණය

2022 අගෝස්තු / සැප්තැම්බර්

MBM 12083 - ව්‍යාපාර විශ්ලේෂණය සහ තීරණ ගැනීම

කාලය: පැය තුනයි

ප්‍රශ්න පත්‍රය ප්‍රශ්න හයකින් (06) සමන්විත වේ.

පළමු ප්‍රශ්නය ඇතුළුව ප්‍රශ්න 04 කට පිළිතුරු සපයන්න

- වැඩසටහන්ගත කළතොහැකි ගණකයන්හු භාවිතා කලහැක.

ප්‍රශ්න අංක 01

2018 දී බොහෝ සමාගම් අරගල කරන විට, ඇපල් සමාගම විසින් 2017 දී ඩොලර් බිලියන 24.0 සිට 2018 දී ඩොලර් බිලියන 32.4 දක්වා ආදායම වැඩි කර ඇත. ඇපල් සමාගමෙහි හි ශුද්ධ ආදායම 2018 දී ඩොලර් බිලියන 4.4 ක් වූ අතර එය පෙර වසරේ ඩොලර් බිලියන 3.5 ට වඩා ඉහළ අගයක් විය. එය ගෝලීය පසුබෑමක දී පුදුම සහගත වර්ධනයකි. 2019 දී Fortune සඟරාව ඇපල් සමාගමෙහි කළමනාකරණය සහ කාර්ය සාධනය අනුව "ලෝකයේ වඩාත්ම අගය කරන සමාගම" ලෙස ශ්‍රේණිගත කළේය.

මෙම තත්ත්වය තුළ, වගු අංක 1 ඇපල් සමාගමේ උපාය මාර්ගික තත්ත්වය නිදර්ශනය කරන අතර , වගු අංක 2 ඇපල් සමාගමේ සාපේක්ෂ වෙළඳපල කොටස සහ වෙළඳපල වර්ධන අනුපාතය පිළිබඳ විස්තර ඉදිරිපත් කරයි. වගු අංක 3 අභ්‍යන්තර සාධක ඇගයීම් න්‍යාසය සහ බාහිර සාධක ඇගයීම් න්‍යාසය පිළිබඳ විස්තර පෙන්වයි. මෙම වෙළඳපල තත්වය මත පදනම්ව, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය එහි ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාරීත්ව කණ්ඩායම සඳහා සමාගමේ අනාගත දිශානතිය පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීමට සහ එකඟ වීමට බුද්ධි කලම්භන සැසියක් සංවිධානය කර ඇත. මෙම සැසියේදී, වැඩිවන ඉල්ලුම සහ නිෂ්පාදන පහසුකම් දිගු කිරීමේ සම්භාවිතාව සැලකිල්ලට ගනිමින් ව්‍යාපාරය පුළුල් කිරීමේ සමාගමේ සැලැස්ම කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කර ඇත.

වගුව 1: ඇපල් සමාගමේ උපායමාර්ගික පිහිටීම

අභ්‍යන්තර උපායමාර්ගික පිහිටීම තරඟකාරී ස්ථානය (CP)		බාහිර උපායමාර්ගික පිහිටීම කර්මාන්ත ස්ථානය (IP)	
උප සාධක	අනුපාතය (ලකුණු)	උප සාධක	අනුපාතය (ලකුණු)
වෙළෙඳපොළ කොටස	-5	වර්ධන හැකියාව	2
නිෂ්පාදන		මූල්‍යකරණයට ප්‍රවේශය	3
ගුණාත්මකභාවය	-3	මූල්‍ය ස්ථාවරත්වය	2
පාරිභෝගික		සම්පත් භාවිතය	4
පක්ෂපාතීත්වය	-3	වෙළෙඳපොළට ඇතුළු වීමේ	
ඉදිරිපත් කරන ලද විවිධ		පහසුව	3
නිෂ්පාදන	-4		
සැපයුම්කරුවන් පාලනය			
කිරීම	-3		
මූල්‍ය තත්ත්වය (FP)		ස්ථාවරත්ව පිහිටීම (SP)	
උප සාධක	අනුපාතය (ලකුණු)	උප සාධක	අනුපාතය (ලකුණු)
ජංගම අනුපාතය	4	තොග පිරිවැටුම	-2
ද්‍රවශීලතාවය	2	උද්ධමන අනුපාතය	-3
ලාභදායීත්වය	5	තුරඟකාරී නිෂ්පාදනවල	-2
හිමිකම් ණය අනුපාතය	3	නිෂ්පාදන පරාසය	
මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය	2	ඉල්ලුමේ මිල නම්‍යතාවය	-3
		වෙළෙඳපොළට ඇතුළු වීමට	-1
		ඇති බාධක	

වගුව 2: ඇපල් සමාගමේ සාපේක්ෂ වෙළෙඳපොළ කොටස සහ වෙළෙඳපොළ වර්ධන අනුපාතය

සන්නම	විකුණුම් [ඩොලර් මිලියන]	විකුණුම් ප්‍රතිශතය	ලාභ [ඩොලර් මිලියන]	ලාභ ප්‍රතිශතය	සාපේක්ෂ වෙළෙඳපොළ කොටස	වෙළෙඳපොළ වර්ධන අනුපාතය
අයි ෆෝන්	7.5	31.4	4	50.0	.75	+15
ලැප්ටොප්	6.4	26.8	2	25.0	.40	+10
අන් ඔරලෝසුව	5.1	21.3	1	12.5	.60	-10
මැක් OS	4.9	20.5	1	12.5	.05	-20

වගුව 3: ඇපල් සමාගමේ අභ්‍යන්තර සාධක ඇගයීම සහ බාහිර සාධක ඇගයීමේ න්‍යාසයන්

සන්නම	විකුණුම් [ඩොලර් මිලියන]	විකුණුම් ප්‍රතිශතය	ලාභ [ඩොලර් මිලියන]	ලාභ ප්‍රතිශතය	අභ්‍යන්තර සාධක ඇගයීම	බාහිර සාධක ඇගයීම
අයි ෆෝන්	7.5	31.4	4	50.0	3.5	3.6
ලැප්ටොප්	6.4	26.8	2	25.0	2.5	3.8
අන් ඔරලෝසුව	5.1	21.3	1	12.5	3.2	2.2
මැක් OS	4.9	20.5	1	12.5	1.4	1.3

පහත සඳහන් ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සපයන්න,

අ) ඇපල් සමාගමේ සඳහා උපායමාර්ගික පිහිටීම සහ ක්‍රියා ඇගයීම් (SPACE) ස්පේස් න්‍යාසය තැනීම හා අදාළ කිරීම සහ එම SPACE න්‍යාසය මත පදනම්ව සුදුසු උපාය මාර්ග තෝරා ගන්න.

(ලකුණු 08)

ආ) ඇපල් සමාගමේ සඳහා බීසීජී (BCG) න්‍යාසය අදින්න සහ එහි බීසීජී (BCG) න්‍යාසය පිහිටීම මත පදනම්ව සමාගම සඳහා සුදුසු නිර්දේශ ඉදිරිපත් කරන්න.

(ලකුණු 08)

ඇ) ඇපල් සමාගමේ සඳහා අභ්‍යන්තර-බාහිර න්‍යාසය (IE Matrix) අදින්න, අදාළ කොටසෙහි ඇති වෙළඳ නාම සලසුම් කිරීමෙන් සහ අභ්‍යන්තර-බාහිර න්‍යාසය IE Matrix හි පිහිටීම මත පදනම්ව සමාගම සඳහා සුදුසු නිර්දේශ ඉදිරිපත් කරන්න.

(ලකුණු 08)

[මුළු ලකුණු 24]

ප්‍රශ්න අංක 02

සිග්මා ට්‍රේඩින් පීඑල්සී යනු පාරිභෝගික භාණ්ඩ මිලදී ගැනීමේ සහ විකිණීමේ නියැලී සිටින ලැයිස්තුගත සමාගමකි. නිමල් ජයවීර මහතා සමාගමේ කළමනාකාර අධ්‍යක්ෂවරයා වන අතර ඔහු සමාගමේ ප්‍රධාන කොටස් හිමියෙකු ද වේ. සමාගමේ සාමාන්‍යාධිකාරීවරයා විසින් 2021 දෙසැම්බර් 31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵල භාර දෙන ලදී. මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල උද්ධෘත පහත දක්වා ඇත;

	2020	2021
	රු. 000	රු. 000
ආදායම	4,230	3,350
විකුණුම් පිරිවැය	(1,710)	(1,260)
දළ ලාභය	2,520	2,090
වෙනත් ආදායම්	640	10
පරිපාලන වියදම්	(380)	(220)
බෙදා හැරීමේ පිරිවැය	(610)	(550)
මූල්‍ය පිරිවැය (පොලී)	(560)	(5)
බදු ගෙවීමට පෙර ලාභය	1,610	1,325
බදු වියදම	(360)	(190)
බදු පසු ලාභය	1,250	1,135
	2020	2021
	රු. 000	රු. 000
මුළු වත්කම්	33,900	16,800
ජංගම වගකීම්	6,000	3,200
ජංගම නොවන වගකීම්	9,500	1,600
කොටස් සහ සංචිත	18,400	12,000

2020 වර්ෂය තුළ සමාගමට රු. 2018 වසරේ ප්‍රදර්ශන කුටියේ ඇති වූ හිත්තක් හේතුවෙන් කොටස් අලාභ සඳහා රක්ෂණ හිමිකම් වශයෙන් රුපියල් 600,000 ක් ගෙවන ලදී. නවද සමාගම 2021 ජනවාරි 01 වැනි දින බැංකුවකින් සිය මෙහෙයුම් පුළුල් කිරීම සඳහා රුපියල් මිලියන 6ක්

ලබා ගන්නා ලදී. ඔබ සිග්මා ට්‍රේඩින් පීඑල්සී හි සාමාන්‍යාධිකාරීවරයා යැයි උපකල්පනය කළහොත්;

අ). 2021 සහ 2020 වසර දෙක සඳහා සමාගමේ ROCE ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 05)

ආ). කාර්ය සාධන ප්‍රසාද දීමනාවක් ශෙවීමට කළමනාකාර අධ්‍යක්ෂවරයාගේ යෝජනාවට ඔබ එකඟද යන්න සඳහන් කරන්න. ඔබේ පිළිතුර සාධාරණීකරණය කරන්න.

(ලකුණු 04)

ඇ). සිග්මා ට්‍රේඩින් පීඑල්සී හි කාර්ය සාධනය වැඩි දියුණු කිරීමට හැකි උපාය මාර්ග හයක් යෝජනා කරන්න.

(ලකුණු 03)

[මුළු ලකුණු 12]

ප්‍රශ්න අංක 03

අ). ප්‍රාග්ධනය මත ප්‍රතිලාභ (ROC) සහ කොටස් හිමියාගේ වටිනාකම අතර සම්බන්ධය කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 02)

ආ) කෙටි කාලීන චිත්තනය යනු කොටස් හිමියන්ගේ වටිනාකම් සංකල්පයේ එක් විචේඛනයකි. ව්‍යාපාරයක තිරසාර ප්‍රතිලාභ කෙරෙහි කෙටිකාලීන චිත්තනය බලපාන ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 05)

ඇ) ආයතනික සමාජ වගකීම (CSR) යනු ව්‍යාපාරයක් තිරසාරත්වය කලා ගෙන යන කළමනාකරණ සංකල්පයකි. තිරසාරත්ව සංකල්පයට අදාලවන සංරචක 03 දක්වන්න. ඉන් එක් සංරචකයක් ඊට අදාල ප්‍රධාන ගැටළු අවධාරණය කරමින් පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 05)

[මුළු ලකුණු 12]

ප්‍රශ්න අංක 04

සවුන්වෙස්ට් බෙදාහැරීමේ සමාගමේ (SOUTHWEST DISTRIBUTION COMPANY PLC (SWDC) හි අධ්‍යක්ෂවරුන් තොර්න්වෙස්ට් සමාගමේ (NORTHWEST PLC (NW) හි කොටස්වලින් 90% ක් අත්පත් කර ගැනීමට සැලසුම් කර ඇති අතර පහත තොරතුරු 31-12-2021 දිනට ලබා ගත හැකිය. කර්මාන්තශාලාවල සිට ගබඩා සහ වරාය සහ ගුවන් තොටුපළ දක්වා සියලුම වර්ගයේ නිෂ්පාදිත භාණ්ඩ බෙදාහැරීම SWDC විසින් හසුරුවන අතර NW සමාගමට ද එම සමාන මෙහෙයුම් සිදු කරන නමුත් රටෙහි ආනයන හා අපනයන ව්‍යාපාර සඳහා විදේශීය සැපයුම් ක්‍රියාකරුවන් සමඟ ලොජිස්ටික් මෙහෙයුම් හැසිරවීමේ ඒකාබද්ධ ධාරිතාව ඔවුන්ට ඇත.

විස්තරය	SWDC (රු.)	NW (රු.)
සාමාන්‍ය කොටස් ගණන	1,500,000	2,220,000
කොටසක නිකුතු මිල	10.0	10.0
සංචිත	450,000	320,000
වෙළඳපොළ තීරණය වූ කොටසක මිල	20.50	7
වරණය කොටස් ගණන	500,000	400,000
බදු වලට පෙර ලාභය	2.4 Mn	1,110,000
ණයකර	250,000	400,000
කොටසක පොත් අගය	18	12
බදු අනුපාතය	24%	12%

අ). ආයතන විසින් බාහිර උපක්‍රම තුළින් තම ආයතනවල වර්ධනයන් උපරිම කිරීම සඳහා සමාගම් ඒකාබද්ධ කිරීම්, මිලදී ගැනීම්, සහ අන්තර් සම්බන්ධතා ගිවිසුම් භාවිතා කරනු ලැබේ. ප්‍රධාන වශයෙන් එවැනි විවිධාංගීකරණ වර්ධන උපක්‍රමයන් 03ක් සඳහන් කරමින්, එක් එක් විවිධාංගීකරණ උපක්‍රම තුළින් ලැබෙන ප්‍රතිලාභ කෙටියෙන් සඳහන් කරන්න.

(ලකුණු 05)

ආ). ඉහත ආයතන අන්තර්ග්‍රහණය තුළ SWDC සමාගමට ලැබෙන ප්‍රධාන වාසි 02ක් සඳහන් කරන්න.

(ලකුණු 02)

ඇ). මිල ඉපයීම් අනුපාතය (PE Ratio) ගණනය කර එකම ව්‍යාපාරික කණ්ඩායම තුළ විවිධ මිල ඉපයීම් අනුපාත තීරණය වීමට ප්‍රධාන හේතුවක් සඳහන් කරන්න.

(ලකුණු 02)

ඈ). NW කොටස් හිමියන් විසින් තමන්ට ලැබිය යුතු ප්‍රතිශ්ඨාව සඳහා SWDC කොටස් ලැබීමට කැමති අතර එම ගණනය කිරීම් සඳහා කොටසක ඉපයීම් අගය (EPS) SWAP හුවමාරු කිරීමට කැමති බව සඳහන් කර ඇත. කෙසේ නමුත් SWDC, SWAP හුවමාරු සඳහා වෙළඳපොළ අගය (MV) සුදුසුම බව තීරණය කර ඇත.

කොටස්වලින් ප්‍රතිශ්ඨාව පිරිනැමීම සඳහා එම හුවමාරුව ක්‍රම දෙකම පදනම් කර ගෙන, එනම් වෙළඳපොළ අගය සහ කොටසක ඉපයීම් (MV සහ EPS) මත ගණනය කරන්න.

(ලකුණු 03)

[මුළු ලකුණු 12]

ප්‍රශ්න අංක 05

ඔබ මූල්‍ය කළමනාකරුවෙකු වශයෙන් ඔබ ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය විසින් විවිධ වූ ආයෝජන අවස්ථා කීපයක් හඳුනාගෙන ඇති අතර ඔබ වෙත පහත සඳහන් ප්‍රශ්ණ ඉදිරිපත් කර ඇත.

අ). අධ්‍යක්ෂකවරුන් විසින් එක සමාගමක මුදල් ආයෝජන අවස්ථාවක් හඳුනාගෙන ඇති අතර, එම සමාගම රු. 2 ක වාර්ෂික ලාභාංශයක් සාමාන්‍යයෙන් ගෙවන අතර, එය ඉදිරි වසර 05 තුළ අඛණ්ඩව ලැබීමට නියමිතය. දැනට වෙළඳ පොලෙහි එක් කොටසක් රු. 20 කට මිලදී ගත හැකි අතර, සමාගම් ප්‍රශ්ඨනයේ පිරිවැය 12% කි. වසර 05කට පසු අධ්‍යක්ෂකවරුන් හට ප්‍රාග්ධන ලාභයක් ලබාගැනීම සඳහා එම කොටසක් අවම වශයෙන් විකිණිය යුතු මිල සඳහන් කරන්න.

වට්ටම් සාධක @ 12%	.892	.797	.711	.635	.567
	පළමු වසර	දෙවන වසර	තෙවන වසර	සිව්වන වසර	පස්වන වසර

(ලකුණු 05)

ආ). ඔවුන් දැනටමත් වාර්ෂිකව මිලියන 1.0 ක ඉපයීමක් ලබා දෙන සහ සදාකාලිකවම ලැබෙනු ඇතැයි උපකල්පනය කරන තවත් ආයෝජනයක් කර ඇත. මෙම ආයෝජනයන් සඳහා ලැබෙන ප්‍රතිලාභ අනුපාතය 8%ක් බව අවබෝධ වී ඇත. කෙසේ නමුත් මෙම ආයෝජනයෙන් අධ්‍යක්ෂකවරුන් පොද්ගලික හේතුවක් නිසා ඉවත්වීමට තීරණය කර ඇති අතර ඒ සඳහා සාධාරණ මිලක් අපේක්ෂා කරනු ලැබේ. මෙවැනි ආයෝජන විකිණීම තුළින් 10% ක බදු මුදලක් අයවෙන අතර, ශුද්ධ වශයෙන් අධ්‍යක්ෂකවරුන් වෙත මෙම ආයෝජනය විකිණීමෙන් ලැබෙන මුදල සඳහන් කරන්න.

(ලකුණු 04)

ඇ) කොළඹ කොටස් වෙළඳපොළේ කොටස් ආයෝජනය කිරීම පිළිබඳව අධ්‍යක්ෂවරුන් විසින් ප්‍රශ්න කර ඇති අතර ප්‍රාග්ධන බාදනය වලක්වා ගැනීම සඳහා වෙළඳපොළේ කොටස් තෝරාගැනීමේදී හොඳ තාක්ෂණික/මූලික හේතු හෝ තාක්ෂණික ක්‍රම 04ක් දැන ගැනීමට ඔවුන්ට අවශ්‍ය වේ. සාකච්චා කරන්න.

(ලකුණු 03)

[මුළු ලකුණු 12]

ප්‍රශ්න අංක 06

පහත සංකල්ප සංසන්දනය කර සංසන්දනය කරන්න

අ). බාහිර විගණනය සහ අභ්‍යන්තර විගණනය

ආ). ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සහ නවත සකස් කිරීම

ඇ). උපාය මාර්ගික ව්‍යාපාර ඒකක ව්‍යුහය සහ න්‍යාස ව්‍යුහය

ඈ). උපාය මාර්ග සැකසීම සහ උපාය මාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම

(එකකට ලකුණු 03 බැගින්)

[මුළු ලකුණු 20]

*****